

Geograf

211402

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Geograf zajmuje się badaniem środowiska geograficznego (środowiska przyrodniczego i środowiska człowieka). Poznaje i interpretuje jego funkcjonowanie, zróżnicowanie oraz bada zachowania ekonomiczne, społeczne i kulturowe człowieka w czasie i przestrzeni. Obiektem jego zainteresowań są również współzależności między elementami środowiska przyrodniczego oraz działalnością człowieka. Rezultaty swych badań geograf przedstawia na mapach, dokonuje regionalizacji badanych zjawisk oraz tworzy Systemy Informacji Geograficznej (GIS).

Głównym zadaniem geografa jest ocena współczesnego stanu badanych zjawisk, ich uwarunkowań, tendencji zmian oraz prognozowanie stanów przyszłych i ich skutków.

Pole zainteresowań i badań geografa jest szerokie, co powoduje konieczność specjalizacji w kierunku przyrodniczym (specjalności geografii fizycznej) bądź humanistycznym (specjalności geografii człowieka). W zakresie geografii fizycznej istnieje wiele specjalności, związanych z poszczególnymi składnikami środowiska przyrodniczego. Geograf geomorfolog bada genezę form rzeźby ziemi, warunki jej powstawania i rozwoju oraz zmiany zachodzące pod wpływem czynników naturalnych i działalności człowieka. Geograf hydrolog bada wody powierzchniowe i podziemne oraz związane z nimi zjawiska i procesy. Geografowie meteorolog i klimatolog przygotowują prognozy zmian pogody i klimatu dla różnych dziedzin gospodarki, badają procesy pogodotwórcze i ich zmienność. Geograf gleboznawca bada pokrywę glebową w powiązaniu z różnymi cechami środowiska i działalnością człowieka, a geograf oceanolog prowadzi badania nad cechami fizycznymi i chemicznymi wód morskich oraz zmianami zachodzącymi w strefie brzegowej. Specjalista od geografii krajobrazu traktuje przyrodę jako system wzajemnie warunkujących się składowych, składników krajobrazu. Bada strukturę środowiska przyrodniczego, jego funkcjonowanie i prawidłowość zróżnicowania. Geograf specjalista od ochrony środowiska ocenia stan środowiska i jego zagrożenia oraz planuje stałe obserwacje zachodzących w nim zmian.

Podobnie w zakresie geografii człowieka istnieje wiele specjalności, związanych z dziedzinami działalności człowieka. Geograf społeczno-ekonomiczny bada przestrzenną organizację życia społeczeństwa, zjawiska i procesy społeczne i gospodarcze w przestrzeni. Specjalista od gospodarki przestrzennej i planowania bada funkcjonowanie systemów społeczno-ekonomicznych, dokonuje analizy regionalnej i przygotowuje plany przestrzennego zagospodarowania. Geograf urbanista bada strukturę funkcjonowania miast oraz dokonuje oceny użytkowania ziemi w mieście dla potrzeb planowania. Geograf turystyki dokonuje waloryzacji środowiska przyrodniczego i historyczno-kulturowego z punktu widzenia przydatności turystyczno-rekreacyjnej. Ocenia zagospodarowanie turystyczne terenu.

Geograf regionalny jest specjalistą od określonego regionu. Bada relacje między działalnością człowieka i środowiskiem przyrodniczym w danym regionie. Analizuje problemy rozwoju regionalnego. Kartograf opracowuje mapy ogólnogeograficzne i

tematyczne, stosując techniki tradycyjne i komputerowe. Geograf specjalista w zakresie teledetekcji interpretuje zdjęcia lotnicze i satelitarne środowiska przyrodniczego i człowieka. Nauczyciel geografii w szkole zajmuje się edukacją młodzieży, upowszechnia wiedzę geograficzną oraz kształtuje odpowiednie postawy i wdraża określone systemy wartości.

Środowisko pracy

materiałne środowisko pracy

Praca geografa odbywa się zarówno w terenie, gdzie prowadzi on badania, jak i w budynku, gdzie opracowuje zebrane w terenie materiały. Geograf w czasie pracy posługuje się mapą, z której korzysta w czasie badań i na którą nanosi zebrane informacje. Do metod jego pracy należą: wywiad, kartowanie oraz obserwacje. Korzysta też ze zdjęć lotniczych i satelitarnych, a także Geograficznych Systemów Informacji (GIS).

Badania terenowe odbywają się w różnych środowiskach i warunkach pogodowych (w górach, na nizinach, w rzekach, jeziorach, na morzu). Również w miastach, na wsi, w zakładach pracy przeprowadzane są wywiady. Geografowie prowadzą wycieczki naukowe, szkolne lub turystyczne. Końcowe opracowania wykonywane są w zakładzie pracy geografa.

warunki społeczne

Geograf na ogół pracuje w zespole, rzadziej indywidualnie. Badania specjalistyczne powierzane są geografom określonych specjalności, a zebrane materiały są opracowywane w szerszym zespole. Przebywanie w terenie wymaga określonych umiejętności w zakresie współpracy z miejscową ludnością, urzędami regionalnymi i lokalnymi. Dotyczy to również współpracy w zespole. Nauczyciel geografii w szkole powinien mieć odpowiednie przygotowanie pedagogiczne i dydaktyczne, co ułatwi mu postępowanie z dziećmi i młodzieżą.

warunki organizacyjne

Warunki organizacyjne są uzależnione od miejsca pracy geografa. W urzędzie lub instytucji pracuje on 7 godzin dziennie i godziny pracy są na ogół stałe. W terenie dzień pracy jest dłuższy, w zasadzie od rana do wieczora. W redakcjach wydawnictw liczba godzin pracy jest mniejsza, gdyż część powierzonych zadań redaktor wykonuje w domu. Nauczyciel w szkole ma różne godziny pracy, uwarunkowane planem lekcji (na ogół 18 godzin tygodniowo). Podobnie na wyższej uczelni geograf nie ma stałych godzin pracy, a ich liczba i rozkład zależy od zajęć dydaktycznych.

Wymagania psychologiczne

Geograf, podobnie jak inni specjaliści pracujący w terenie, powinien posiadać umiejętność nawiązywania kontaktu z ludźmi i pracy w zespole. Bardzo ważną cechą jest spostrzegawczość, która umożliwia dokonywanie trafnych obserwacji, stanowiących ważny materiał badawczy. Potrzebne cechy to logiczny sposób myślenia, umiejętność wyciągania poprawnych wniosków, przechodzenia od analizy do syntezy. Istotna jest też odpowiedzialność i punktualność. Dotyczy to szczególnie obserwacji meteorologicznych, hydrologicznych i innych, które muszą być wykonane w określonym miejscu i czasie, niezależnie od istniejących warunków. Geograf, który jest

nauczycielem powinien mieć nieskazitelną postawę moralną ? być sprawiedliwy i obiektywny oraz stanowić autorytet dla młodzieży.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca geografa jest na ogół zaliczana do lekkich. W związku z koniecznością przebywania w terenie, w niezbyt wygodnych warunkach, istotna jest sprawność fizyczna. Potrzebna jest też odpowiednia kondycja do całodziennego chodzenia, często w górach, kopania odkrywek i robienia profili. W dokonywaniu odpowiednich obserwacji w terenie oraz w kreśleniu i nanoszeniu na mapy zebranych materiałów pomaga sprawny wzrok.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie geografa wymagane jest wyższe wykształcenie w zakresie geografii na uniwersytecie lub w wyższej szkole pedagogicznej. Na wszystkich uniwersytetach w kraju (oprócz filii i Uniwersytetu Opolskiego), a także w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Słupsku i w Kielcach geografia jest wykładana na wydziałach geografii. Kwalifikacje wymagane w pracy są związane z ukończeniem określonych specjalizacji w zakresie geografii. Na ogół wszędzie obowiązuje umiejętność posługiwania się komputerem oraz znajomość języka obcego. Nauczyciele geografii muszą ponadto mieć ukończony kurs pedagogiczny, na który składają się dydaktyka, pedagogika i psychologia oraz praktyki w szkołach podstawowej i średniej. Kurs ten mogą ukończyć w czasie studiów uniwersyteckich.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Możliwość awansu w zawodzie geografa jest związana z doskonaleniem na kursach podyplomowych, uzyskaniem stopni naukowych (doktora, doktora habilitowanego, profesora). Dotyczy to nauczycieli oraz pracowników naukowo-dydaktycznych. W pozostałych instytucjach zatrudniających geografów droga awansu zależy od zajmowanego stanowiska i kwalifikacji zawodowych.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zasadzie nie ma bariery wieku dla podjęcia pracy w zawodzie geografa. Istotny jest jedynie stan zdrowia oraz określone kwalifikacje zawodowe.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

geolog geodeta urbanista ekonomista socjolog etnograf geofizyk

Polecana literatura

Brak